

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:21	19:43	18:48	תל אביב
20:25	19:46	18:40	ירושלים
20:21	19:43	18:42	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש הושיב המוסדות

והחי יתן אל ליבו

כל אדם צריך לתת אל ליבו בכל יום כי הוא רק אורח בעולם הזה

פרנסת האדם

כל אחד בדרכו ובתחומו, ממקד מאמצים ומרכז אמצעים בכך שהצמיחה וההתפתחות שלו לא יהיו זמניות וחולפות כרוח נושבת, אלא צמיחה מבוססת וברת עתיד מובטח, משהו שיהפוך אותו לאדם מבוסס לאורך ימים.

ומכאן, לפריחה האדירה של 'שיטות המקצוע', 'קורסים' ו'יחודים', 'רעיונות חדשים', וכן הלאה - שכל אלה נועדו להבטיח בדיוק את היעד הזה, את הביסוס לאורך זמן, את המעמד היצוק. אינספור אנשים ברחבי עולם משקיעים הון רב ומאמץ כביר במיתוג עצמי, ביציקת היסודות כסלע איתן, מתוך מטרה שאלו יישארו נכס לאורך זמן, ילוו אותם לאורך ימים ושנים.

הפרנסה שלנו היא אחד הנושאים המעסיקים את כולנו. במשך היום כולו, אנשים טרודים ולחוצים, ממהרים ומתרוצצים, ורדפים אחר הפרוטה או העיסקה הבאה. כולנו זקוקים לפרנסה, ושואפים לשפר אותה ככל האפשר, מנסים בכל דרך. הנה שיטה מיוחדת, סגולה יפה ונדירה, אותה גילה הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, בספר 'מאמר יחזקאל' חלק א:

בסיום תפילת הלחש, אנו אומרים 'ונפשי כעפר לכל תהיה'. זו תפילה לשפלות, לענווה, להיות מוכן להוות מדרג כף רגל לכל. וכשם שהעפר הוא המצמיח את כל הפירות ותבואת השדה, כך היות האדם כעפר, משפיל את עצמו ואינו מתגאה, מהווה סגולה להצמיח לעצמו פרנסה ומזונות ברוחב לב!

כלומר, כשהאדם מדמה את עצמו כעפר, משפיל את עצמו ואינו מתגאה, הוא זוכה בסגולות שיש לעפר - להצמיחה, לפרוח, לפתוח לו שערי השפעה ופרנסה חדשים. מדהים! הענווה, מסתבר, היא לא רק כלי להצלחה בחיים, היא גם בעלת משמעות כלכלית - סגולה לפרנסה טובה. הבה ננהג בענווה ובכבוד, נשפיל את עצמנו ונבטל את עצמנו בפני זולתנו, וכן נזכה לראות את ישועת ה' בפרנסתנו ובכל תחומי חיינו! (הרב אשר קובלסקי)

עולם הזה, הוא יכול להגיע לדרגות נישאות ועליונות, והוא הולך...

היה אומר אדם גדול אחד, יש בית קברות של מתים ויש בית קברות של חיים. אתה יכול להצמיד מצבה על גבם של עוברי אורח, פה נטמן ראש ישיבה, פה נטמן אדמו"ר, פה נטמן מורה צדק, פה נטמן אברך יקר פה נטמן צדיק נסתר, פה נטמן צדיק יסוד עולם.

כשיש יראת שמים מגיעים להכל, וכשאין יראת שמים אין כלום!

ואומר הרב בעל העיקרים: גם אם יהיה האדם חכם וגדול מכולם, ובעל מעשים אדירים, ובקי בכל חדרי תורה, פרד"ס נגלה ונסתר, אם אין לו יר"ש אינו נקרא אדם. וזה שאמר הכתוב, (סוף קהלת) סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם. מה שעושה את האדם ל"אדם" זה רק יר"ש, אם יש לך יר"ש אתה אדם, ואם אין לך יראת שמים אתה לא נחשב "אדם", נמשל כבהמות נדמה.

רבינו בחי אומר, למה נקרא שמה יראה? לפי שמאירה את הנשמה. הרי מה פוגם בנשמה של האדם? מה מחשיך את אור הנשמה, מהאדם? העבירות! כמו שכתוב "כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלוקים". הנשמה עצמה היא כעצם השמים לטוהר, נשמה שנתת בי טהורה היא, "מי יודע אור מחצב הנשמות כמה הוא נפלא ועצום". אלא שהעבירות מחשיכות ומאפילות בעדה. אם היה לאדם יהלום של אלפי קארט, והוא חושב שזה זכוכית, הוא לא ישמור את זה. הנשמה של האדם היא גבוה מעל גבוה בעולמות העליונים, אדם לא יודע להעריך את עצמו, ולכן לא שומר את נשמתו, הוא לא יודע את מעלתו וגדלותו. אתה ענק! אתה גדול! אדם צריך לדעת מעלתו ומעלת אבותיו ומעלת נשמתו, כשלא יודע את ערך עצמו נכשל בעבירות חמורות. מי שהוא ירא שמים, מאירה בנשמתו היראה, והיא מלמדת אותו מעלתו, נשמתו זוהרת בקרבו, אור היראה מאיר את נשמתו כנר ה' נשמת אדם, וחופש כל דרכי בטן, להטיב דרכיו ולשפר מעשיו, כיאות לו לפי דרגתו העליונה, ולא יהיה כנפש הבהמית התחתונה. שבת שלום!

למה המלך ע"ה אומר בספר קהלת: "טוב לכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו". ולכאורה, רבים לצערינו ההולכים לבית אבל, לא עלינו ולא עליכם, ואין אנחנו רואים אותם שבים למוטב? "אין איש נחם על רעתו לאמר מה עשיתי כלה שב במרוצתם כסוס שוטף במלחמה". מתרגלים לחיים, מתרגלים למוות. איננו רואים ששהייה בבית האבל מביאה את האדם להתבוננות, לשימת לב, איך אומר שלמה המלך "והחי יתן אל ליבו"?! התשובה היא, שלמה המלך ע"ה לשונו לשון זהב, ולא אמר "והאדם יתן אל ליבו", אלא "והחי" יתן אל ליבו. מי שליבו חי ביראת שמים, כל דבר מעורר אותו לתשובה. יש אנשים שיש להם לב מת, הראש שלהם בבילויים, ברדיפת הממון, ורדיפת הכבוד. אנשים אלו גם בבית האבל חושבים כיצד להרבות את עושרם ואת כבודם, ואינם שמים על לב, כי הזמן קצר והמלאכה מרובה, אחרית אנוש רימה, ותכליתו תולעה, ובמה יתגאה, ועד מתי יאסוף הון. אם אין הלב עירני ביראת שמים גם אלף בתי אבלים לא יעזרו לו. ומי שיש לו יר"ש, כל דבר קטן מעורר אותו לתשובה, על אחת כמה וכמה כשהוא בבית האבל, ורואה כי זה סוף כל האדם. "והחי" יתן אל ליבו, יזכה לעשות תשובה.

הנביא ירמיה אומר: "אל תבכו למת בכו בכה להולך", מה אומר כאן הכתוב? הנה כתוב (קהלת ט) כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת. מפרשים חז"ל (שבת ל), עדיף רשע חי ולא צדיק מת. צדיק, אמנם הוא צדיק, אבל מכיון שנפטר יותר מזה אינו יכול לרכוש תורה ומצוות. (שם ונדה סא) במתים חפשי (תהלים פח) כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות. אי אפשר לעלות יותר ממה שהשקיע בחיי חיותו. אבל רשע, אמנם רשע הוא, אבל הוא חי, הוא עוד יכול לחזור בתשובה. הוא יכול להשקיע בכל כוחו, ואף יכול להגיע לדרגות גבוהות. עיפרנו כבר על רשעים גדולים, שזכו ועשו תשובה, ועמלו בתורה כל כך עד שזכו לגילוי אליהו. לכן, טוב לרשע החי מלצדיק המת. זה שאמר הכתוב אל תבכו למת, הצדיק אין מה לבכות עליו, מה שעשה עשה אי אפשר לתקן יותר, לא בוכים על חלב שנשפך. בכו בכה להולך, ההולך בעולמו בלי תשובה ומעשים טובים, הוא יכול לתקן את דרכיו, הוא יכול לרכוש חיי נצח בפרוטות של

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בשיבת אור דוד

ההקדשה השבועית

לימינו
ידן היה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייחה בת חוה

לישיב
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ססיר בת עליזה
ליך בת עליזה

הצנים הם אנום להקיש
אלפי טלמי יאיר הפרשה
להצלחתכם או לעיני קדושתם
ההקדשה נעשית: 05-04-2005

להוצאת
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון
סילית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ילנדה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

למה דוקא אני?

מביא הרב זילברשטיין חיזוק לדבריו מדברי הרב אלחנן וסרמן. היה אדם שעושרו היה אנדי, הוא הוא נקדימון בן גוריון. כל רכושו הלך לסמיון משום שהוא תרם הרבה כסף לצדקה, אבל הוא לא עשה מספיק ולא נתן כמה שבדיוק היה צריך לתת. הוא נתן פחות מהיכולת שלו ולכן איבד את כל רכושו.

גם בזמנינו סיפרו שהגיע עשיר ואמר למרן הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן זצ"ל, שבזמן האחרון עסקיו לא כל כך מצליחים. שאל הרב שטיינמן את העשיר, כמה כסף יש לך? ענה לו העשיר עשר מיליון דולר. שאל הרב שטיינמן, אתה נותן מיליון דולר לצדקה? ענה העשיר, אני נותן פחות מזה. אמר לו הרב שטיינמן, אז מה אתה רוצה ממני תן מיליון דולר ואז תראה שהעסקים שלך יצליחו.

אומר רבי אלחנן וסרמן בשם רבינו ה"חפץ חיים" לפי המובא בגמרא שבעידנא דריתחא מענישים בשמים גם בדבר שאין אדם נענש לא בעידנא דריתחא, בימיו של נקדימון היה חורבן הבית זו תקופה שהכי הרבה היה עידנא דריתחא, ועל כן היה עונש נורא על שהוא לא עשה יותר ממה שהוא חייב.

אומר הרב זילברשטיין בנידון דנן, אותו ילד קטן בזמן השואה, שהעמלקים הנאצים יימח שםם וזכרם עשו שמות בעם היהודי, כמובן שזו תקופה של עידנא דריתחא, ולכן מותר היה לילד לומר לאמא שלו "אני מסכן את חיי כדי לעשות מצווה של כיבוד אב". אמנם הוא רק ילד קטן, ולא אדם גדול, אבל מותר לו לסכן את חייו בעידנא דריתחא למען מצוות כיבוד הורים.

נקודה נוספת ציין הרב, המשנה ברורה אומר, שמותר לטלטל תפילין בשבת לצורך מקומו לצורך גופו. שואל המשנה ברורה, מה זה לצורך גופו? ועונה כאשר מתנפלים עליו אויבים אז התפילין משמשות כקמע נפלא ומגינות עליו. והרי הילד החזיק את התפילין, ולתפילין יש כח אדיר והם מגינים.

לסיכום, מותר היה לילד להכניס את עצמו לסכנה ומצוות כיבוד אב ואם, וזכות התפילין הגנו עליו.

שהיתה בכך סכנה גדולה. החיילים הנאצים עמדו בין הרכבות, וכל מי שהסתובב שם היכוהו עד מוות. ובכל זאת שמעתי בקול אמי ועברתי אל הרכבת השניה. לקח לי קצת זמן עד שמצאתי את אבי, ומה שקרה באותם דקות קבע את גורל חיי. ברגע שמסרתי לו את התפילין וביקשתי לחזור אל הרכבת שבו היו אמי ויתר הילדים, החלה הרכבת שבה הייתי עם אבי לזוז ממקומה.

ומה קרה לבסוף? מהרכבת של אמא והילדים, שבה הייתי בתחילה, לא נותר אף אחד בחיים, ואילו אני ששמעתי בקול אמא, ועברתי לרכבת השניה, ניצלתי.

האבא פנה לילדי, ואמר להם: "עכשיו תחשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאמא: אמא, למה דוקא אני? אולי תשלחי את התפילין לאבא עם ילד אחר? הרי ברור שאם הייתי אומר כך, עכשיו לא הייתי נמצא כאן אתכם. ומפני ששמעתי לבקשתה של אמא ועשיתי את רצונה, חל עלי השפע הטוב של המצווה, והתקיים בי "כי הם חיינו ואורך ימינו".

גם אתם ילדיי החביבים, סיים האבא, אל תסרבו אף פעם לאמא ולדבריה, ואם היא מבקשת להוריד את הפח או כל בקשה אחרת, אל תמנעו מלקיים את דבריה. היה ברור מאליי שאין ספק שסיפור כזה ישפיע לאורך זמן על הילדים וכך היה.

נשאלת השאלה: כל אחד ידע שללכת על הרציף זה סכנת נפשות ממש ללא שום ספק. הסיפור נפלא ומרגש, אך יש פה שאלה הלכתית: האם היה מותר לאמא לשלוח את בנה כדי למסור לאביו את התפילין תוך סכנת חיים?

מתרץ הפרי מגדים: עיין ביורה דעה סימן קנ"ז וסימן זקן: בשאר מצוות אם אדם גדול הוא וכל שכן כשבא קידוש השם על ידו רשאי למסור את עצמו למוות. מסביר הרב זילברשטיין: אדם גדול רואה שאפשר לקדש שם שמים אז מותר לו.

אצלנו בנידון לא מדובר באדם גדול הרי הילד ששמע בקול אמו היה בסך הכל ילד קטן, אך בעידנא דריתחא חייב אדם לעשות הרבה יותר ממה שהוא חייב כמבואר במסכת מנחות (דף מ"א) שמלאך אחד הוכיח את האמורא רב קטינא שפטר את עצמו מלבישת בגד החייב בציצית. שאל אותו רב קטינא, וכי בשמים מענישים על ביטול מצוות עשה? והשיב לו עכשיו זה 'עידנא דריתחא', בזמן שכזה מחייבים יותר מאשר תמיד.

בבתים רבים כאשר האמא מבקשת מאחד הילדים לסייע בדבר מסוים בענייני הבית, נשמעת התגובה: "למה דוקא אני?" גם אם נניח שהילד 'עסוק' עתה בענייניו שלו, כמובן שאין הדבר פוטרו מלעזור לאמא.

בבית של תלמיד חכם שאני מכיר אישית, מספר הרב, היו נשמעים מדי פעם ההתחמקות הידועות של הילדים כפי הסגנון ה"ל של: "למה דוקא אני" וכדומה. עד שפעם אחת הכל נגמר, ואף ילד בביתו אינו מעז כבר לומר את המשפט ההוא בעקבות סיפור שסיפר האב לילדיו, ומעשה שהיה כך היה:

אשת התלמיד חכם ביקשה פעם מאחד הילדים להוריד את הפח. וזה הגיב: "למה דוקא אני?"

גם כאשר קראה לשני ולשלישי נשמעו תגובות דומות. הרביעי כבר היה 'מתוחכם' יותר וביקש מאמו להטיל גורל בין הילדים.

האב היה נוכח במחזה, והדבר כמובן לא מצא חן בעיניו. הוא קרא לכל הילדים, ואמר להם: "אתם רואים את המספר הזה שצורב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזה הוא הסימן שהייתי באושוויץ, לא עליכם. עכשיו אני רוצה לספר לכם סיפור, ותשמעו טוב את כל הפרטים".

כשהנאצים כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר יחד איתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת חנתה בצד ימין והשניה בצד שמאל. כל היהודים תושבי הכפר הובלו אל מקום חנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי קבעה את גורלו של כל יהודי. מי שהופנה לצד ימין נשלח לעבודה, והצד השמאלי הכיל את המוות.

כשהגענו אמי ואבי וכל הילדים אל מול אותו נאצי, עשה הארור הזה סימן לאבי לצד ימין, ואמי וכל הילדים לשמאל. זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עלינו בהיפרדנו מהאבא היקר, במיוחד מאחר שהיינו משפחה מלוכדת מאוד.

כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אמי את החבילה שלקחה איתה מהבית עם מעט הדברים שהיה מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצאות בחבילה.

בגלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו, שכח אבא לקחת את התפילין, ועתה הוא לא יוכל להניחם. אמא חשבה לרגע מה לעשות, ואחר כך פנתה אלי ואמרה "כיון ששתי הרכבות עדיין עומדות במקומן, אנא ממך רוץ אל הרכבת השניה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו".

אינני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון

"כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אמי את החבילה שלקחה..."

ספירת העומר

א. נאמר בתורה (ויקרא פרק כג' פסוקים טו-זו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום".

ב. וכתב בספר החינוך (מצוה רע"ג) טעם המצוה כיון שכל עיקרן של ישראל זה לשמור את התורה וללמוד אותה שכן בזכות התורה נבראו שמים וארץ וכן זו הסיבה והעיקר שנגאלו בני ישראל ממצרים לשמור את התורה וללמוד אותה, לכן נצטוו ישראל למנות את הימים ממחרת יום טוב ראשון של פסח עד נתינת התורה להראות בנפשנו את החפץ הגדול אל היום הנכסף והנכבד ללבנו, כמו שעבד שואף אל המנוחה לעת ערב כדי שיוכל לנוח מעבודתו כמו כן אנו סופרים מתי יבוא יום קבלת התורה שהספירה מראה שכל ישעו וכל חפצו של האדם להגיע לזמן הזה, עכ"ל ספר חינוך.

ג. כאשר אומרים את ה'לשם יחוד' לפני ספירת העומר ראוי להשמיט את המילים "הריני בא לקיים מצות עשה" כיון שספירת העומר היום היא מדרבנן אלא יאמר רק "לקיים מצות ספירת העומר".

ד. מצות ספירת העומר צריך לספור אותה בשפתיו ולהוציאה בפיו ולא מועיל שסופר בהרהור, ולכן אם ספר בהרהור לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולספור בפה. ולכתחילה צריך להשמיע לאזנו ואם לא השמיע לאזנו אלא ספר בשקט יצא ידי חובה.

ה. אדם שהחסיר לילה ויום ולא ספר, יספור בשאר הימים בלא ברכה כיון שספק ברכות להקל. במה דברים אמורים, ששכח לילה ויום שאחריו אבל אם לא ספר בלילה ונזכר ביום למחרת בבוקר או בצהריים יספור בלא ברכה ושאר הימים הבאים יכול לספור בברכה לכולי עלמא.

ו. אם מסופק אם ספר אתמול או לא, פסק מרן בשולחן ערוך (סימן תפ"ט סעיף ח') שיוכל להמשיך לספור שאר הימים בברכה, והטעם הוא משום שיש כאן ספק ספיקא, שספק ספר ספק לא ספר, ואם תאמר שלא ספר ספק הלכה כדעת ר"י בעל התוספות שכל לילה ולילה זה מצוה בפני עצמה ואז יוכל להמשיך ולספור בברכה, והוא הדין אם הוא מסופק אם ספר בלילה הקודם את המספר הנכון או לא (ולא ספר ביום את המספר הנכון), שיוכל לספור בהמשך הלילות עם ברכה.

ז. וכן הוא הדין אם ספר רק את הימים כמו שצריך באותו יום וטעה במנין השבועות (כגון שהיום יט' לעומר והוא אמר היום תשעה עשר יום לעומר שהם שלושה שבועות) או להיפך שאמר את השבועות כהוגן וטעה במספר הימים (כגון שהיום יט' לעומר והוא אמר היום עשרים יום לעומר שהן שני שבועות וחמשה ימים) לכן אם נזכר באותו הלילה או ביום למחרת בבוקר יחזור ויספור כמו שצריך בלא ברכה, אולם אם שכח ונזכר רק בלילה למחרת יכול להמשיך ולספור את העומר בברכה משום ספק ספיקא.

ח. וכן אם ספר רק את הימים ולא ספר את השבועות, או להיפך שספר רק את השבועות ולא ספר את הימים, נחלקו בזה גדולי האחרונים, ולהלכה אם נזכר באותו לילה או ביום למחרת בבוקר יחזור ויספור כמו שצריך בלא ברכה, אולם אם שכח ונזכר רק בלילה למחרת יכול להמשיך ולספור את העומר בברכה משום ספק ספיקא.

ט. נשים פטורות ממצות ספירת העומר כיון שזו מצוה עשה שיש לה זמן וכל מצוות עשה שיש לה זמן קבוע נשים אינן חייבות, אבל אם הנשים רוצות לספור ספירת העומר בלא ברכה רשאיות, אולם על פי הסוד אין להם לספור כלל אפילו בלא ברכה, וכן מנהג הספרדים.

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

סיבה לעונש - משרתת את מטרתו

על פי הנחת היסוד, כי העונש חייב לשרת מטרה, עלינו לנקוט בפעולות שיקרבו את הילד להבנת המטרה. אין דרך טובה יותר להביא ילד להבנת ענין, מאשר להסביר לו. כן, פשוט להסביר לו.

יעילותו של העונש תגדל ותכפיל את עצמה עשרת מונים, כאשר הילד יבין את הסיבה שבגינה קיבל אותו. למשל, אם נאלצנו להשית עונש על ילד לאחר שנודע לנו שלקח עוגה ללא רשות, הרי במקום להענישו על "התנהגות שאינה הולמת", נאמר לו: "קיבלת עונש בגלל שלקחת מהעוגה אחר שאמרת לך שלא לקחת ממנה בלי רשות".

הורים רבים שהקפידו על נקודה זו, הופתעו לגלות עד כמה מבינים הילדים - אפילו הקטנים - את ההגיון העומד מאחורי העונש ואפילו לא בכך (על פי רוב, הבכי אינו ביטוי לכאב המכה, אלא בעיקר לזעזוע ולחוסר האונים שחש הילד המוכה, או שהוא בסך הכל נסיון הנעשה, במודע או בתת מודע, להלחיץ את ההורים).

אינני מתכוון לומר, שההורים חייבים לדאוג לכך שהילד יסכים שמגיע לו עונש ויצדיק את מתן העונש. כל עונש באשר הוא, מקומם את מי שהוא נגזר עליו. עלינו להסתפק בהסבר שמוסיפים, בתקוה שהילד יבין שיש לנו הגיון צרוף בתתנו עונש, ושאינו לא פועלים מתוך קריזות והתפרצויות זעם. בזאת, נביא לידי כך שהוא לא יקעס כל כך ולא יתמרד, וכאשר הוא ירגע מכאבו, יוכל לפחות להבין אותנו.

חשוב לזכור: אין כל סיבה להזכיר פעמים רבות את סיבת העונש. שכן הדבר מצטייר אצל הילד כהתנצלות וכהצטדקות, כאומרים: "לא התכווננו... יצא לנו בטעות..." - מה שיביא אותו לנצל אותנו בעת שתדמה לא כרגע של חולשה, ולנסות לסחוט מעמנו ויתורים שונים.

עונש מתאים

חשוב מאוד, שחומרת העונש תהיה פרופורציונאלית, ביחס למעשה השלילי שבגיננו אנו מענישים. הפרופורציה הנדרשת מחייבת אותנו בשני הכיוונים:

לא להעניש באופן מופרז על דברי קטנים,

לא להסתפק במחיר זול על עבירה גדולה

כשילד רואה, שלפעמים כשהוא עושה דבר שלילי הוא יוצא ללא עונש או בעונש קל, ולפעמים הוא יכול לקבל עונשים כבדים על דברים קלים - הוא לומד, שההבדל אינו נעוץ במה שהוא עושה, אלא במצב הרוח של ההורים, או שבכלל הם משנים דעותיהם מיום ליום.

מאותו רגע שהילד הגיע למסקנה כזו, הופך העונש למין משחק הימורים, שבו הילד מהמר על תוצאות מעשיו, כשהוא מנסה למתוח את החבל בתקווה שזה לא יקרע ומאומה לא יקרה. עונש המושת על ילד כזה, לא יובן לעולם כהלכה. כל עונש - גם כזה ההולם את העבירה - יתפרש אצל הילד, כדבר הקשור להורים ולא כדבר הנוגע לו ולמעשיו.

עונשים כאלה אינם מחנכים, אלא מלמדים את הילדים שיש להם עסק עם הורים הפועלים לפי קריזות וקפריזות: כדאי להיזהר מהם בשעה שהם עצבניים ואפשר לבזבז ליכולת האכיפה שלהם בשעה שהם רגועים. תקראו למצב הזה איך שאתם רוצים - אל תקראו לזה "חינוך"....

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

כסף הולך כסף בא

ושכנים, אף אחד לא בא לשאול בעניני שבת או בשר וחלב, ולא בתפלין וטלית ומזוזה, אין תיקים בענינים אלו הכל הולך סביב הכסף! אנשים גומרים את החיים שלהם בשביל הכסף. הגר"ל כחלון שליט"א מספר שהיה באולם חתונות לפני חופה ונכנס לשירותים, וישב שם אדם על האסלה ומדבר על כסף, אנשים השתגעו, גם בתוך הלכלוך והסרחון מדברים על כסף "חלס, תרים הנד-ברקס, תשב רגוע, באת לחתונה, תירגע!" וכך אומר דוד המלך "עצביהם כסף וזהב", כל העולם עצבני, כי כולם רצים אחרי כסף והזהב, ולמה?

יצר הממון הוא ענף של תאות הכבוד, אנשים רצים אחרי הכסף כדי לקבל כבוד! אנשים רואים בית יפה ואומרים "תראו איזה בית יש לו, יש לו גם מכוננית יגואר, ואם יש לו הליקופטר קטן של 20 מיליון בחניה, איזה כבוד יש לו, אם הוא מגיע לאירוע כולם רצים אליו עם "סקטים", טיפשים!

אנשים חושבים שכסף וזהב זה מעשי ידי אדם, והם שכחו שכל מזונותיו של אדם קצובים לו ממי שאמר והיה העולם לפי זכויותיו! צו את אהרן – לשון זירוז מיד ולדורות, אדם נמצא בעסק והגיע זמן תפילת מנחה, הוא באמצע עיסקת נדל"ן ויכול להרויח שני אחוז +מע"מ, והוא רואה את השמש שוקעת, והוא רוצה לסגור עוד דיל, ויצר הרע אומר לא נורא תתפלל ערבית שנים, אבל מי שזוכה לדעת שכל הכסף כבר נגזר עליו מראש השנה הוא לא ירוץ וירדוף אחרי העולם הזה והבליו.

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

מסופר בתלמוד (ע"ז ית). על רבי חנינא בן תרדיון שהלך לבקר את רבי יוסי בן קיסמא, ורבי יוסי שמע שרבי חנינא מלמד תורה לרבים חרף גזירות הרומאים, ואמר לו תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר התורה באש, וכך אכן קרה. שאל ר' חנינא את ר' יוסי, מה אני לחיי העולם הבא, רבי חנינא גדול מזכי הרבים בעולם מסר נפשו ללמד תורה והוא שואל אם יזכה לחיי עולם הבא בגן עדן, אנחנו כולנו בטוחים שנהיה בגן עדן השאלה באיזה שורה. וגם אם יש בגן עדן כסא אחד בודאי שהוא שלי, איזה שאלה שואל רבי חנינא, אם לא רבי חנינא יזכה אז מי יזכה?

ר' יוסי שמע את השאלה, ואמר "כלום בא מעשה לידך", תספר לי איזה מעשה טוב שעשית. אמר לו רבי חנינא, "כבוד הרב יום אחד היה לי כסף פרטי שלי, שהתערבב לי עם כספי צדקה ולא ידעתי כמה כסף שייך לי וכמה של צדקה, ומספק נתתי את הכל לצדקה, לא רציתי להסתבך עם כסף שלא שלי", אמר לו ר' יוסי "אם כך עשית, יהי רצון שמחלקך יהא חלקי ומגורלך יהא גורלי, יהי רצון שיהיה לי כסא על ידך בגן עדן".

מזה שרבי חנינא מלמד תורה לרבים במסירות נפש, רבי יוסי לא מתפעל, אבל הוא התפעל מהישרות שלו בדיני ממונות! כאן היהדות בוחנת את האדם. אדם שלומד ומלמד תורה ועושה עוד מצוות וחוקר חקירות הלכתיות, אבל מי אמר שהחכמה היא המודד ליראת שמים? יראת שמים זה שאתה לבד בחדר, ויש שני כיסים שהתערבבו לך, ואתה נותן את הכל לצדקה!

ובאמת נשאלת השאלה למה העולם רודף אחרי הכסף, למה הכסף משגע את העולם. רוב רובם של התיקים בבית הדין הם בעניני ממונות של ירושות

סוד ההצלחה שלך לכל השנה!

בכל שנה מחלק הרב דניאל זר למעל 1,000 משפחות 'קמחא דפסחא' - כסף לחג הפסח לקניית צרכי החג!

כתב הזוהר הקדוש:

"סוד ההצלחה של האדם כל השנה תלוי בצדקה שהוא נותן לעניים לחג הפסח, שחודש ניסן הוא ראש החודשים וכמה שאדם נותן צדקה בחודש זה משפיע לו הצלחה לכל השנה"

ניתן לתרום 'קמחא דפסחא' לעניים ע"י ישיבת אור דוד:

להתקשר למשרדי הישיבה
בטלפון: 03-570-12-12

להכנס לאתר הישיבה
בכתובת: Rabenu.co.il

לסרוק את הקוד ולתרום און-ליין
באתר ישיבת אור דוד:

